

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 — —

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.

Negyedévre . . . 3 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, május 23.

Juszticia.

— A berettyó-ujfalusi tárgyalás. —

Vak nő alakjával szokták személyesíteni az igazságot. Azt fejezi ki ez a symbolum, hogy egyforma elbánásban részesül mindenki előtte, se cím, se rang vagy kor nem befolyásolja az ítéletet. A törvény betűje az irányadó, mely megöröli sokszor még azt is, akit talán a közvélemény felmentene, de hát az igazság vak s a törvény betűje irányítja.

Jó! hogy vak, abba bele nyugszunk, legfeljebb a vakság mellé érző szívet adunk az esküdszékek által, de hogy ki üssék a szemét az igazságnak, az már felháborító volna.

Büszkeségünk a bírói kar. Legőszintebben kívánságunk annak tekintélyét emelni, függetlenségét mindenképpen biztosítani. Benne látjuk a nemzeti jogok és alkotmányos, szabadságszerető lelkünk legbiztosabb garanciáit, úgy, hogy még a leghevesebb ellenzéki is ki volna elégitve, ha szavazások feletti bíráskodás a bírói karra volna ráruházva.

Erre a bírói karra nem szabad semmi homálynak borulni, mert, hogy semmi gyanu ne tapadjon hozzá, nagy nemzeti érdek.

Szomoru tárgyalás folyik most egy szomszéd városban. Egy volt bíró felett ül törvényt a törvényszék. Hét család, 30 sikkasztás és több rendbeli hivatalos hatalommal való visszaélés vádjával van terhelve, az aki hosszú időn keresztül itélt hasonló bűnök felett a király nevében s végrehajtotta ítéletét a nemzet hatalmával.

Rá is tisztelettel nézett a jogát kereső,

felelemmel a bűnös, mint a nagy tekintélyű bírói kar egyik tagjára. Ma számmal tekint rá mindenki.

Ott ül a vádlottak padján. Akik kollégái, barátai voltak azelőtt, míg méltó volt rá, szigorú ítélkezők most felette, midőn bűnben találták.

Juszticia vak. A bírák nem látják a bűnös személyét, csak a bűnt hallják és úgy ítélnék.

Vak az igazság, a törvény betűje túlszigoru sokszor, de tisztelettel hajlunk meg előtte, ha mindenkivel szemben egyforma s a B.-Ujfaluban ülésező törvényszék megmutatja, hogy senki nem véthet Magyarországon büntetlenül az igazság ellen, azon igazság ellen, mely felett bírói karunk örökdió. Ha egy tagja vétene annak a nagy karnak, abban a perczen megszűnik tagja lenni s közönséges vádlottá válik, ki felett ítélnék.

Ezért nem vet homályt a bírói karra ennek a szörnyű vádaknak árnyéka.

Az első napi tárgyalásról tudósításunk a következő:

Berettyó-Ujfalu, május 23.

Ma kezdte meg a gyulai kir. törvényszék Szakáll Pál kir. járásbíró bünpörének tárgyalását.

A monstre-pör előzményei ismeretesek, azért csak röviden utalunk arra, hogy Szakáll Pál berettyó-ujfalusi kir. járásbíró ellen két feljelentés következtében 1896. február havában a nagyvárad kir. ítélőtábla vizsgálatot indított: a vizsgálat során, melyet nemrégiben fejeztek be, több rendbeli büncselekmény merült fel, a melyek bizonyíthatónak látszóttak, nevezett járásbíró vád alá helyezték és ellene a büntető eljárást megindították, a büntető vezetőjére a gyulai kir. törvényszéket delegálták.

A vádlevel sommája szerint 7 rendbeli csalás 2 csalási kísérlet, 4 hivatali sikkasztás,

illetve 30 hivatali sikkasztás és 2 hivatali hatalommal való visszaélés miatt helyezték vád alá Szakáll Pált.

S miután a kihallgatandó tanuk, összesen 130 B.-Ujfaluban laknak s ezeknek Gyulára való megidézése, kihallgatása érdekeltekre, anyagi hátrányokkal járt volna, a gyulai kir. törvényszék B.-Ujfaluban kiszállott és az »Oroszlán« vendéglő nagy termében megkezdte ma a végtárgyalást.

A törvényszék a következőleg alakult meg: Elnök. V. Szallmáry Arisztid, szavazóbírák: Nyisztor József és Fekete József, vádhatóságot Némethy József dr. szathmári kir. ügyész képviseli, védő Kiss Dénes dr. ügyvéd.

A tárgyalás d. e. 9 órakor vette kezdetét, azzal, hogy elnök konstatálja a mára beidézett 16 tanu jelenlétét. Majd ezután, ugy 10 óra tájban, megkezdődik maga a tárgyalás. Az elnök ismerteti a tényállást azután kihallgatja a vádlottat.

Ez zömök termetű, barna arcszínű, elegáns megjelenésű férfiú; rendkívül mozgékony és hevesen gesztikulál, miközben beszél.

Az általános kérdésekre elmondja, hogy Szakáll Pál, ev. ref. vallású, nő, 3 gyermek atyja, kir. járásbíró, b.-ujfalusi lakos, büntetve nem volt, 1896. április óta fel van függesztve állásától, 3 napot vizsgálati fogságban töltött.

Hevesen tiltakozik a vádak ellen s minden terhére rótt büncselekményit kereken tagad.

Megkezdik azután a vádak sorrendben tárgyalni; első ezek közt a Máté Gábor és Máté Miklóstól felvett előleg esete, melyet Nagy-Bajomban és Denesházán hajtott be jogtalanul a vádlott.

Vádlott, bár tanuk szemébe mondják a vádat, határozottan tagad.

Következik Farkas Mózes esete, a ki vádlottnál végrehajtás kitűzést kért s ezért tőle 3 frinyi díjat vett fel, természetesen jogtalanul. Vádlott ezt is tagadja. Tanu azonban nem je-

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Virágok.

Irtta: Alexandrowna.

A német családok egy igen kedves szokással ünneplik meg a gyermekek születése napját: korán reggel, mialatt a »Geburtstags-Kind« még alszik, a mamája szép csendesen egy asztalkát tesz az ágya elibe, melyen virágokkal koszoruzott torta pompázik, annyi gyertyától körülvéve, a hány esztendő s a kis jubiláns. Könnyen elképzelheti mindenki, mily örömteljes annak ébredése!

Édes anyánk szintén kultiválá ezt a szép és oly igazán családias jellegű szokást házuknál s mondhatom, azért szeretem úgy még mai napig is a rózsát és jázmin, mivel illatuk oly élelken emlékeztet az ilyen boldog születésnap ébredésre: szinte látom magam előtt a diszes, czukorglazuros tortát, a vigan lobogó apró viaszgyertyákat s érzem arczomon a jó mamáska gyöngyöden ébresztő csókját... O dolce memoria!

Bár nagy különbség választja el az ilyen szerényen, az uralkodó idény szerint felvirágo-

zott tortát amaz amerikai nábob diszlakomájától, a melyen nem tudom hány ezer dollárt tett ki az asztalt ékesítő, legdrágább és legdrágább fajokból válogatott orchideák értéke — a dolog ezélja mindkét esetben ugyanaz: felhasználjuk Flóra bájos gyermekeit arra, hogy ünnepélyes, diszes hatást érjünk el velük s gyönyörködtesük színükkal és illatukkal azokat, kiket ily alkalomkor kitüntetni óhajtunk. Szerényebb körökben is alig képzelhető már virágdisz nélkül egy elegáns ebéd vagy vacsora terítéke; pláne ha a hölgyek tányérja mellől hiányoznák a néhány szál rózsából, vagy szegfő, gyöngyvirágból kötött kis csokor, az épp oly inkorrekt dolog és súlyos mulasztás volna, mintha a parasztleány (vagy annak násznagyja) rozsmaringos bokréta nélkül merné megkérni az imádott Maresa vagy Julesa kezét.

Sokan talán pazarlásnak is tartják ezt a télen nyáron virágban daskáldó divatot, — különösen esküvők és temetések alkalmával, — azonban ha meggondoljuk, hány ezer embernek, kertésznek, virágárus leánynak ad az abból fejlődött iparág kenyeret — megnyugtathat bennünket az a tudat, hogy egyszersmind szegény embertársainkat segítézzük, mikor szép csokorral örvendeztetjük meg kedveseinket, vagy ha egy drága halott koporsóját koszoruzzuk

meg, vagy ha a Szűz Mária szobrát ékesítjük fel.

A modern párisi divathős a virág viselését illetőleg is bizonyos szabályokat állít fel: reggeli sétája közben nem találna helyesnek, ha egyéb mint igénytelen kis ibolyacsokor, szolgálna gomklyuka díszül; délután pedig a piros szegfű viselésén ismerik fel egymást a felsőbb tizezrek szokásainak hódolói. Színházban a fehér szegfű »de rigueur«, míg bálban vagy estélyen az orchideát tartják legelegánsabb toilette-kiegészítőnek. Vannak azonban orak és hölgyek, kik egy kedvenc viráguknál véglegesen megállapodtak és soha mást nem tűznek fel.

Ismeretes királyunknak, mint igazi bátor zergevadásnak előszeretete a havasi gyopár iránt, mely a legmagasabb — és kopárabb meredek sziklákön tenyészik s bizony legény legyen a talpán, ki azt onnan lehozza. Erzsébet, felséges királynőnk pedig első sorban a rózsát kedveli. Achilleon korfui villája parkját valóságos rózsaberek ké alakította át, épp úgy, a lainzi kastélyát is, hol szintén ezrei pompáznak a legremekebb rózsafajoknak, a koromsötét Van Houttetől kezdve a tejfehér Nifetoszig.

Stefánia özvegy trónörökös nő leginkább

lenhetett meg, mert gutaütötten lakásán fekszik betegen.

Majd a bonczvizsgálatok körül elkövetett visszaélések kerülnek napirendre. Négy oly esetet említ a vádlevél, a melyek alkalmából vádlott az aljegyzőt küldte ki maga helyett, de azért a maga nevét is beíratta a jegyzőkönyv blankettájára, hogy a napidíjakat felvehesse. Állítólag azért nem vett részt személyesen a bonczvizsgálatokon, mert utrakeltekor rendesen rosszul lett; influenza kinozta.

Vádlott azt is tagadja, a minthogy — előreláthatólag — tagadni fog mindent.

Sorrendre kerülnek különben a bélyegekké üzött visszdélések, kisebb sikkasztások és számtalan apró-cseprő ilyen piszkos dolog.

A tárgyalások aligha érnek véget egy hét előtt. Szombatra kerül sor, ha ugyan rákerül, a vád- és védőbeszédre s aztán az ítéletre.

Addig is azonban okvetlenül megemlékezünk, s pedig részletesen, minden szenzáció-sabb fordulatról.

A Frankfurter Zeitung hire.

— Monarchiánk viszonya Oroszországhoz. —

Kapcsolatosan azzal a hírrel a mely szerint Ausztria-Magyarország és Oroszország közt szerződés jött volna létre a Balkán félszigeten való befolyási körök elhatárolása dolgában, a »Novosti« vezércikkét ír, a melyben egyebek közt megjegyzi, hogy kétségtelen, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország között a viszony az utóbbi években jelentékenyen javult. Mindkét hatalom kötelességének tartja, hogy együttes fáradozással fentartsák a nyugalmat a Balkán félszigeten. Az ilyen fáradozások azonban még nem elegendők arra, hogy lehetővé tegyék a befolyási körök elhatárolását. Ezenfelül ennek a kitételnek »befolyási kör« magának sincs tulajdonképpen értelme. A Balkán félsziget nem Afrika és a Balkán népek nem gyarmatok, hanem független államok. Bulgária bizonyítja, hogy ugy Oroszország, mint Ausztria-Magyarország önmállóan jártak el. Ez az állapot most is megvan és fennmarad továbbra is, mert Oroszországnak, a mely ezeket a Balkáni államokat teremtette, ennél fogva legitim befolyása van rájuk, a melyről soha más hatalom javára le nem mond. Ilyesmit feltételezni annyi, mint az orosz kormányt teljesen lehetetlen, igaz érdekeivel ellenkező tervek tulajdonítani. A lap rámutat arra a kategorikus

a gyöngyvirágot és orgonát szereti, *Margit*, olasz királyné pedig névrokonát, a Margaréta (marmancs) virágot. *Vilmos* német császár kedvenc virága a kék buzavirág volt; ezért a halálát követő országos gyász alatt a német hölgyek jethől vagy feketére oxdált ezüstből készült buzavirág formájú ékszerrel viseltek a népszerű és általánosan szeretett uralkodó kegyeleles emlékére. Fia az oly korán szomorú véget ért *Frigyes* császár az ibolyát szerette mindenként felett, *Bismarck* herceg pedig a sárga rózsát.

A híres olasz színésznő, *Duse* Eleonóra kedvenc virága a kamélia; francia kollégája, *Sarah* Bernhardt a krizantémum, *Réjane* kisasszonyé, ki nem rég Budapesten is vendégszerepelt, a szegfű.

A francia egyáltalán annyira szereti a virágot, hogy még politizálni sem tud nélküle; így a *Bourbonok* pártja a liliumot választá jelképeül, (mint a királyi család címerét képező virágot), a *Bonapartisták* az ibolyát, *Boulangier* generális hívei a piros szegfűt. Így van Ausztriában, ahol *Lueger* kedvenc virága a fehér szegfű dominál, így van Belgiumban is, hol az ultramontán a mákvirág, a szabadelvű párt pedig a buzavirág jelvénye mellett lelkesül.

csáfolatra, a melylyel Goluchowsky gróf külügyminiszter a »Frankfurter Zeitung«-nak az állítólagos osztrák-magyar orsz. szövetségről szóló hírére válaszolt és a melylyel a hármasszövetség barátait felesleges izgalomtól szabadította meg és azt mondja: Ha ez a hír nem volna koholmány, akkor Németországnak első sorban volna joga arra, hogy tiltakozzék az ilyen szerződés, mint a szövetségi viszony durva megsértése ellen. Felmerül már mostan a kérdés: kiknek volt reá szüksége, hogy ezt a szenzációs hírt csinálták? Azt hisszük, hogy ez a politikai mesterkedés összefüggésben van némely angol politikusnak azzal a törekvésével, hogy megegyezést, sőt szövetséget hozzanak létre Németországgal. Ezeket a törekvéseket nem lehet letagadni, de még hasztalan is volna. De azt el kell ismerni, hogy eddig nem volt valami különös sikerük. Sem Chamberlain beszéde, sem az az apokrif szerződés nem változtak semmit a fennálló nemzetközi viszonyon, de lehetővé tették bizonyos politikai irányzatok megismerését, a melyeket tudomásul kell venni.

ORSZAGGYÜLES

A képviselőház ülése.

Budapest, május 23.

Elnök *Berzeviczy* Albert a jegyzőkönyv hitelesítése után egy csomó kérvényt mutat be a földadó leszállítása és a tőzsdeadó behozatala iránt.

Pulszky Ágost benyújtja a szövetségi javaslat 66. szakaszának új szövegezését.

Elnök a 66. szakasz tárgyalását a mai ülés napirendjére tűzi, egyúttal bejelenti, hogy Komjáthy napirend előtt fel kíván szólni.

Kossuth gyalázói.

Komjáthy Béla: A parlamentárizmus alapja a pártok egymás iránti tisztelete. Megküzdhetik a harcot, de egymás intenczióit, becsületét nem szabad bántani. (Általános helyeslés). Ha voltak kivételek, a Ház mindig tiltakozott ellene. (Ugy van!) Megtörtént, hogy a pártok a szenvedélyes kifejezésekben a megengedett határokon túl mentek, de ez mindig az elveknél, sohasem a személyeknek szólt.

E századnak két kimagasló alakja van: Kossuth Lajos és Deák Ferencz. Ha a parlamentben az ő pártja mindent megtett Deák elvei ellenében, de az iránta való kegyeletet sohasem sértette meg.

Mikor Kossuth meghalt, osztatlanul részt vett a kegyelet nyilvánításában pártkülönbség nélkül mindenki. (Ugy van! minden oldalon). A ki akár Kossuth, akár Deák emlékét megsérti, az a nemzet becsülete ellen vét.

Akadott egy pár megbomlott agyu ember, a ki ettől sem riadt vissza, a ki Kossuthot megrágalmazta. Nem kell Kossuth emlékét védeni, elég elégtétel a nemzet egyhangú véleménye. De szégyen, hogy a magyar képviselőháznak akadt egy tagja, ki e vádakot magáévé tette. (Ugy van! minden oldalon).

Olay Lajos: Egy gazember!

Elnök figyelmezteti a képviselőket, hogy sértő kifejezésektől tartózkodjanak.

Olay: De ugy van!

Komjáthy: A ki a gyalázó röpiratot ingyen osztogatja. Azt hiszi, valótlán az illetőnek az az állítása, hogy egy főur áldozatkészsége tette ezt lehetővé, mert nem hiszi, hogy egy ilyen főur akadjon az országban.

Egy hang jobbról: Az sem lehetetlen!

Komjáthy: Talán fel kellene lépni ellene határozati javaslattal.

Pichler: Meg kellene botozni!

Elnök: Rendreutasítja Pichlert.

Komjáthy: Határozati javaslattal nem lép fel, azt is a képviselőház méltóságán alulnak tartja, hogy az illető nevét megemlítsé. (Általános helyeslés).

Eljárása iránt meg van a véleménye és azt hiszi, megvan a Ház minden tagjának véle-

ménye, de a parlamenti izlés tiltja, hogy kimondja.

(Általános helyeslés és Ugy van! minden oldalról).

Elnök: Miután vita előtti felszólalás sem vita, sem határozat tárgyát nem képezheti, át- tér a napirendre:

a szövetségi javaslatra.

A 78. szakaszhoz *Benyovszky* lényegtelen módosítást nyújtott be, Polónyi is röviden felszólalt.

Lukács miniszter szavai után a szakaszt változatlanul elfogadták.

A 79. szakasznál

Rakovszky jegyző: Major Ferencz!

Fichler Győző: Csodálatos, hogy egy ilyen tisztességes ember mer itt felszólalni, ki Lep-sényivel egy pártban van.

Meszlényi Pál: Ez disznóság.

Horánszky: Rendre! Rendre! Ez mégsem járja.

Elnök: Pichlert ujjalag rendre utasította.

Horánszky: Mindenki felel magáért.

Major: Igenis, mindenki felel magáért. Még a 79. szakasz végéhez egy új pontot kíván csatolni, *Lukács* miniszter ellenzi ezt, így hát a többség mellőzte Major indítványát. A hátralévő néhány szakaszt vita nélkül fogadta el a Ház.

Az új szövegezés.

Ezután az ujonnan szövegezett 66. szakaszt tárgyalták.

Rátkay indítványt nyújtott be, hogy elnök és alelnök a szövetségi országyűlési képviselő ne lehessen. Miután *Lukács* miniszter azt felelte neki, hogy erre nézve, már multkor nyilatkozott az igazságügyminiszter, indítványát visszavonta.

Polónyi is felszólalt e szakaszánál, de módosítást nem nyújtott be, így hát a szakaszt elfogadták változatlanul. Ezzel befejezték a javaslatrészletes tárgyalását. Félgyakor az ülésnek vége volt.

A reáliskola ünnepe.

Szép és nagyértékű ünnepély folyt le vasárnap városunkban. *Kruger* Viktor állami főreáliskolai igazgatót ünnepelte az iskola tanári kara és növendékei, 25 éves tanársága alkalmával.

Az egész ünnepély magán viselte az ünnepelt fő jellem vonásait — minden szinpadias külsőség nélküli volt; egyszerű és őszinte. S mikor az ünnepély után a tanárok nesztora a zsidobongó, gratuláló vendégeken keresztül utat tört magának és átölelte az igazgatót, szívből megcsókolta azt, a vendégsereg elfogódva nézte egy pillanatig ezt a jelenetet, aztán annál frenetikusabb erővel tört ki az éljen s a gratulációk özöne.

A külső díszben lehetett volna fényesebb ez az ünnepély, s annak az intelligenzia nagy tökélyének, mit a reáliskola tanári kara képvisel, könnyű lett volna bármily magas nivóju programot össze állítani, de az a jelenet, melyet *Madaras*, a tanárok nesztora inscenírozott, az nem lehetett volna program szám, azt csak úgy tette meg a tanári kar nesztora, hogy a szíve indította rá és mint ismerjük, semmi esetre sem tette volna meg másként, s mikor a tanári kar magáévé tette ezt a jelenetet, ezzel adta meg a nem megszokott, sőt szokatlan melegséget és fényét az ünnep lynek.

Azt hisszük az igazgató megkapta a legpontosabb mérleget eddigi életéről, mikor legöregebb tanára szívéhez szorította, a többi tanárok pedig tiszta szeretettel nyújtották felé kezeiket.

Az ünnepelt jellemzését kevés szóval megadhatjuk. Soha sem érezte tanáraival, hogy ő az igazgató, de minden tanára érezte. Soha sem ajánlotta magát semmi bizalmi állásba, de

meghívták mindig. Soha sem szerette az ünneptetést — és nem tudta elkerülni még sem.

Mint állami iskola igazgatója kényes állást tölt be a felekezetekkel szemben és meg tudta szerezni minden felekezet becsülését. Zavaros idők után jutott az igazgatói székbe és a legbékésebb szeretet hatja ma át az intézetet, melyet bárki előtt úgy emlegethetünk, mint városunk egyik büszkeségét.

Nem rajzoljuk tovább az ünnepeket személyét, e pár odavetett vonás mellé illesztjük a keretet, az ünnepélyt, mely teljes képet nyújt róla:

Délelőtt 10 órakor vette kezdetét az ünnepély a főreáliskola tornacsarnokában, ahol már ekkorra az ifjuság teljes számban összegyűlt; velők együtt az ünnepeitnek volt tanítványai közül is számosan megjelentek. Ott láttuk a helybeli főgymnázium tanári karának több tagját is, élükön *Kotunovics Sándor* igazgatóval.

A tankerületi főigazgató *Nátafalussy* Kornél meleg hangú levelet intézett az ünnepelethez, kifejezve sajnálatát a felett, hogy nem vehet részt gyöngékedése miatt az ünneplők között.

Mikor a tanári kar, a vendégek és az ifjuság elhelyezkedtek, zajos éljenzés közepette vezette be az érte ment küldöttség *Krüger Viktor* igazgatót s kezdetét vette az ünnepély.

Madaras Elek vezetése alatt a dalárda a Himnuszt énekelte el s aztán ugyancsak *Madaras Elek* üdvözölte az ünnepeletet hosszabb beszédben, melynek minden szavát az igazi szeretet sugalta.

Igen t. Igazgató ur!

Midőn a mai napon magasztos hivatásának szentelt érdeműs működése 25 évfordulóját ünnepeleljük, fogadja őszinte szívből eredő üdvözeleteinket.

Tanári testületünkben e negyedszázados időnek nagy részét kedves körében töltöttük s így voltaképpen csak határozott meggyőződésünknek adok kifejezést, midőn tiszteletteljesen kiemelem, hogy már mint tanár kiváló buzgalommal élt hivatásának azon öntudatban, hogy a jövő nemzedék intelligens részének kiképzését akarja eszközölni, nem ismert nehézséget, nem kimélt fáradságot, hogy a tanítás — nevelés nagy munkájában a kitűzött czélt elérje; e mellett nemes szíve, humanus gondolkodása, szeretetteljes bánás módja által úgy az ifjuságnak, valamint a tanári testületnek, — nemkülönben a szülőknak, illetőleg e nemes város nagyérdemű közönségének tiszteletét, szeretetét teljes mértékben megnyerte, ezenkívül a művelt közönségnek tartott szép fizikai előadásai által a tanári testület decorumát emelvé; sőt mint tudjuk szakmájában tanúsított tanirodalmi működésével is kitűnt.

Mindez a legfelsőbb tanhatóság köreinek figyelmét ki nem kerülheté s így a dolog természetes folyományul kell tekinteni a magas kormány azon tapintatos intézkedését, hogy tanártestületünk eme jeles tagját, annak idején intézetünk igazgatójává bizta meg.

A tanári testület örvendő tapasztalta, hogy igen t. igazgató urnak, eme tisztségre való hivatottságát teljesen be is igazolta, mert ha voltak is intézetünknek a multak homályában elszenvedett borongós napjai, — úgy hála az égnek, igen t. igazgató urunknak gondos körültekintéssel párosult tapintatos eljárása, humanus szilárd jelleme és egyéb nemes lelki tulajdonainál fogva sikerült egy új és jobb aeráját nyitni intézeti életünknek, sikerült egy jobb belső szervezet létrehozása által eszközölni azt, hogy most ismét üde iskolai szellem lengi át intézetünket, melyek folytán iskolánk jó hírneve emelkedőben van és intézetünk városának, megyéjének díszévé válik.

De hogy egy intézet culturalis hivatásának megfelelően, hogy a jobb iskolák színvonalán álljon, ahhoz megkivántatik, hogy ifjusága 1. hazafias, 2. vallásosan erkölcsös, 3. tudományosan képzett legyen. A mi a hazafias irányítást illeti, e tekintetben bátran mondhatjuk, miszerint igen t. igazgató ur mindenkor a legbékésebb, leghazafiasabb intenciókkal kormá-

nyozta intézetét, megértetvén az ifjusággal, hogy edes hazánk azon legdrágább, legföltettebb kincsünk, melyért mindenünket, ha szükséges életünket is fel kell áldoznunk.

A vallásos erkölcs irányítást illetőleg is való az, miszerint t. igazgató ur mindenkor féltékenyen öröködött a fölött, hogy ifjuságunk ez irányban a várakozásoknak megfelelően, hangsúlyozván azt, hogy csak azon egyén teszen emberi hivatásának eleget, ki a kellő képzettség mellett vallásos, erkölcsös szelid jó indulatú tagja a társadalomnak, ki ha kell, a társadalomnak sokszor áldozatot követelő eszményi czéljaiért is tud lelkesedni; — ezen nemes lelkesedéssel bíró ifjuságunkban lássanak czáfolatot azok, kik azt hiszik, hogy a reáliskolai nevelés nélkülüzi a nemesebb idealis irányt.

A tudományos képzettséget illetőleg — igen t. igazgató urunknak mindenkor egyik főgondját képezte az, hogy a valódi tudomány, mely nemzeti létünk fenmaradásában egy jobb jövőnek leendő szövetneke, hogy ez a valódi tudomány az ifjuságnak kellő mértékben kijusson.

De e három főkélléken kívül még megkivántatik, hogy az iskolai élet a szeretet jótevény melegeként üdvös hatását is érezze. Ezen elvek folytán iskolai ifjuságunk a szeretet vonzó kapcsai által együvé tartott nagy családot képez, melyben igen t. igazgató ur és mi tanárok az ifjuság iránti szeretettől áthatva harmonikus egyetértésben, a tanítás nevelés problémáinak megoldásával foglalkozunk. Eme foglalkozásunk folyamán volt alkalmunk tapasztalni, hogy igen t. igazgató ur baráti közeledésünket mindenkor a legcollegialisabb baráti előzékenységgel viszonzta, — volt alkalmunk tapasztalni, hogy ezen collegialitást tanügyünk érdekében mindenkor fentartani igyekezett, de főleg volt alkalmunk tapasztalni, hogy a kedves tanuló ifjuságot igazán bensőséggel atyailag szereti. Csak látni kell, minő fájdalmat érez némely ifju eltévedése fölött, — ellenben minő öröm fogja el szívéet ha viaslet és szorgalom tekintetében a javulás sikerét látja — vagy minő részvétellel kíséri az ifjuság bajait — minő örömmel nyújt segédkezet azon jó tanuló ifjaknak, kik esetleges bajos ügyekben fűni bizalommal hozzája fordulnak; — csak az ifjuság iránt támasztott várakozás megfelelőését követeli be szigoruan, de a midőn ezt teszi, akkor is eljárásában az ifjuság jövőjének biztosítása vezérli.

Szabadjon végre kiemelni, hogy mint jó honpolgára a hazának és társadalomnak nem csak városunk közügyei iránt érdeklődik, hanem a haza javára törekvő szent czélok előmozdításában is mindenkor szívesen és tevékeny részt vesz; szóval minden tettével, minden mozzanatával oda törekszik, hogy mintaszerű életében az ifjuság emlékül egy fényes és követésre méltó példát nyerjen.

Mindezek után tekintve a fennebbieken kimutatott és eléggé nem méltányolható fényes eredményü működést és tekintve azon sajátos körülményt, hogy igen t. igazgató urunknak, mint a tanügy javára törekvő jeles tanférfinak ragyogó érdemeit csekély tehetségemnél fogva nem vagyok képes kellő méltatásban részesíteni, fogadja legalább némi elégtételtül a fennidézettekben foglalt igaz baráti szívből eredő elismerésünket, — fogadja tiszteletünk, szeretetünk zálogául azon óhajításunkat, mely szerint kívánjuk, hogy intézetünk még soká — évek hosszú során át lankadatlan buzgalmu vezetésének örvendhessen, hogy a hazának, a társadalomnak még sok jeles honpolgárt nevelhessen — kik majdan a hálás lekötelezettség érzetével fognak innen távozni, kik mindannyian ugyanugy miként e mai napon mi, szívből kívánjuk, hogy boldogságban, megelégedésben töltött életének legvégső napjait, minden lépteit az ég áldása kísérje. — Eljen!

Krüger Viktor meghatottságtól többször félbeszakítva válaszolt. Azért, ugymond, hogy a tanári pályán több mint 25 évet sikerült becsülettel és jó egészségben hátrahagynom, köszönettel egyedül a mindenható Istennek tartozom. Ha a tudományos téren valamit tehettem, az viszont jó tanárain érdeme, kikről most, ebben az ünnepélyes perczben, legmélyebb hála érzetével emlékezem meg. Azt végre

hogy intézetünk az eléje tűzött nehéz feladatot sikerrel oldja meg, hogy az ifjuságot eredményel vezeti a czél felé, amelyet fölünk a szülők, városunk és a haza megkíván, azt kedves kartársaim odaadó működésének kell köszönni s köszönöm én is. Övék az oroszlanrész a munkából, legyen övék az oroszlanrész az elismerésből is. Midőn azért e nem várt, nem remélt és — őszintén megvallva — nem is óhajto t alkalommal igen tisztelt kartársaimnak hálás köszönetemet kifejezem, kérem, részesítsenek ezután is szíves támogatásukban.

Az egyszerű, de annál bensőségebb szavak után felhangzott lelkes éljenzés csillapultával *Müller Manó* VIII. osztályu tanuló üdvözölte igazgatóját az ifjuság nevében. Szépen átgondolt, tőle már többször tapasztalt szónoki hévvel előadott beszéde az ünnepeletrre s az egész hallgatóságra nagy hatást tett, az ifju szónoknak számosan gratuláltak.

Krüger Viktor válaszában kiemelte, hogy egész pályáján semmit sem tekintett a tanár valódi jutalmának, csak egyet: a tanítványok részéről tapasztalt hálát. Jól esik látnia, hogy 25 év fáradságos munkája nem veszett kárba, mert megértethette az ifjakkal, hogy ez a hála az egyetlen út, melyen a tanár odaadása kárpótlást nyerhet. Köszönetét fejezi ki az ifjuság szeretetének ily szép nyilvánulásáért.

Ortner Dezső I. oszt. tanuló ügyes szavallata után a dalárda a *Szózatot* énekelte el s a lélekemelő ünnepély az igazgató és a tanári kar éltetésével véget ért.

Az ünnepelet igazgatót sokan keresték fel őszinte gratulációikkal, délután pedig tiszteletére családias jellegű kirándulást rendeztek a Félix-fürdőbe.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Május 25. Nyiray Elek sajtópöre.
Május 29. A gyorsíró-kör Stolze-ünnepélye.
Junius 15. Katholikus Kör junialisa a Püspök fürdőben.
Junius 7. Gymnázisták majálisa a Félix-fürdőben.
Junius 14. Biharmegye központi választmányának ülése d. e. 11 órakor.

Regészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Esperesi kerületi gyűlés.** A váradi esperesi kerület papsága tegnap tartotta Várad-Velenczén tavaszi gyűlését. Részt vettek *Dencs János* tb. kanonok, esperes-plebános elnöklete alatt *Gabriely Lajos*, dr. *Vucskics Gyula*, *Badzey György*, *Richter Jenő* plebánosok, *Bázár Gyula* hittanár, *Kledorfer Lambert* hitelmező, *Kópis József*, *Pálffy Béla* és *Pákh Emil* káplánok. A gyűlést megelőzőleg *Gabriely Lajos* szent misét tartott, melyen a velencei zárda növendékei szépen énekeltek. Ezután a plebánia épületbe vonultak s megkezdették tanácskozásukat a lekipásztorkodás. a hitélet, az egyleti tevékenység és az iskolaügy körébe tartozó tárgyakról. *Bázár Gyula* tetszéssel fogadott értekezést olvasott fel a kath. egyletekről általában, különösen a szövetkezetekről. *Zajnay* kanonoknak a missiók tartását rendszeresítő alapítványa kapcsán elhatározták, hogy felkérk a bibornok-püspököt, hogy ez évben *Nagyváradot* jelölje ki a missió helyéül. Az őszi gyűlést *Uj-Palotán* fogják megtartani. Gyűlés után asztalhoz ültek a kerületi tagtársak s kedélyes hangulatban ebédelték együtt. Felköszöntökben természetesen nem volt hiány.

* **Májusi ájtatosság a Barátok templomába.** Az a fényes és előkelő gyülekezet, a melyik tegnap az esti litániánál a váradi-olaszi-i Barátok-templomában összegyűlt, lélekemelő, klaszikus triót hallhatott. *Schubert*-nek *Ave-Maria* című ének hegedű és gordonkára irt trióját adták elő hivatásos, finom iz-

léstü műkedvelők oly kitűnő összeladásban, a minőre hivatott művészek is büszkék lehetnének. Az ének-részt T u t s e k Ferencz-né urnő adta elő; gyönyörű, erőteljes, hajlékony soprán hangja a templom minden zugát betöltötte s belopta magát az ájtatos hívek szívébe. Kiváló gondnal és nagy rutinnal előadott énekéhez keresve sem találhatnánk jobb, tökéletesebb három kísérőt, mint S z u n y o g h Lorándné urnő (hegedű), S z m a z s e n k a Ernő (gordonka) és V o m á c s k a József (orgona).

* **Delegátusok ebédje.** Ifj. *Wodianer* Albert báró tegnap mint a magyar delegatio háznagya ebédet adott, melyen résztvettek: *Bánffy* Dezső báró miniszterelnök, *Perczel* Dezső belügyminiszter, *Dániel* Ernő báró kereskedelemügyi miniszter, *Goluchowsky* Agenor, *Szécsen* Miklós gróf és *Dóczy* Lajos osztályfőnökök a külügyminiszteriumban, *Zviedinck-Südenhorst* Gyula rendkívüli követ, *Mérey* Kajetán külügyminiszteriumi osztálytanácsos és a magyar delegatio következő tagjai: *Tisza* Kálmán, *Falk* Miksa, *Berzeviczy* Albert, *Csernátony* Lajos, *Széchenyi* Imre gróf, *Sztáray* Nep. János gróf, *Esterházy* Miklós Moricz gróf, *Zichy* János gróf, *Gyurkovich* György.

* **Királyi audencia.** Ő Felsége ma délelőtt 10 órakor általános kihallgatást adott; többek közt fogadtattak: *Szabó* Miklós curiai elnök, *Darvasy* Alajos, *Wimpffen* báró, tábor-szernagy, *Speyer* István dr. a zágrábi hétszemélyes tábla elnöke és *Szabó* János püspök titkos tanácsosok; *Kirhammer* Sándor és *Fiedler* Nándor altábornagyk, *Fraknoi* Vilmos és *Bogisich* Mihály czim. püspökök, *Falk* Miksa dr. *Münnich* Aurél dr. (sz. k. őrnagy) és *Asbóth* János orsz. képviselő, *Boliti* Richard olasz főkonsul; *Attems* Károly gr., *Magyar-Kona* István, *Orosz* Miklós és *Sztankovics* János kamarások, *Wodmánszky* Frigyes, *Stojalsjavics* Miklós és *Weisz* Károly vezérőrnagyk, *Hanel* Hugó, *Bedekovics* Károly, *Dománszky* Rajmund. *Minutilo* Károly báró, *Fajta* József és *Lockner* József ezredesek; *Csicsery* Géza, *Hartmann* Emil, *Kovács* Sándor és *Reucs* Agost alezredesek; *Láner* Gyula, *Zay* Adolf, *Szentgyörgyi* Lajos, *Óttl* Ferencz, *Barkassy* Géza, *Kosztka* Antal dr. miniszteri tanácsosok, *Szunkovát* István dr. számvevőszéki tanácsos, *Szterényi* József és *Simon* Dezső osztálytanácsosok, *Mainik* Béla és *Probald* Károly főhadbiztosok, *Berger* János dr. apát, *Demko* György dr., *Réczey* Imre dr. *Bugarszky* István és *Onódy* Adolf egyetemi tanárok, *Klinda* Terfil és *Vézinger* Károly kanonokok, *Porubszky* Jenő és *Tomcsányi* Mór táblai tanácselnökök, *Szőcs* táblai bír., *Rakodcsay* Sándor a zágrábi törvényszék elnöke, *Pongrácz* Jenő kir. főügyész, *Benedetti* Alajos országos törvényszéki alelnök, *Gervay* Pál és *Jobb* Alajos pénzügyi jogigazgatósági tanácsosok, *Fischer* Márton kir. tan. és *Keneszky* Kálmán főfelügyelők, *Nádor* Vincze és *Schöpfli* Ágost posta- és távirtd. igazgatók, *Pajer* Vilmos min. titkár, *Bornemisza* Boldizsár rendőrparancsnok, *Palágyi* Kálmán rendőrfelügyelő, *Kövé* Kálmán kir. tan., *Wodianer* Fülöp könyvkereskedő, *Schulhof* Géza dr., *Gózi* Alajos zeneakadémiai tanár, *Vécsey* Gyula palotaorvos, *Schulpe* György földbirtokos.

* **Diszes esküvő.** Dr. *Stokker* József, hírneves fiatal ügyvéd tegnap délelőtt vezette ol-tárhoz a Szent László templomban néhai dr. *Mayer* Ágoston volt városi főorvosnak kedves és művelt leányát *Augustiát*. Az esketést a vőlegény iskolatársa dr. *Szemethy* Géza, szentszéki jegyző végezte, ki az új párhoz szép beszédet intézett. Násznagyk voltak *Gedeon* Albert táblabíró és dr. *Mayer* László városi orvos, a menyasszony fivére.

* **A király gyakorlatok.** Az idei őszi nagygyakorlatok, mint már többször irtuk, *Buziás* környékén lesznek. A csapatok augusztus hó 1-én indulnak Nagyváradról, s *Lippaig* vasuton mennek. Ott lesznek egy héti, dandár gyakorlatok, s gyalog vonulnak *Buziásra* a tulajdonképeni király-gyakorlatokra. Itt lesz hadosztály gyakorlat s a döntő ütközet is, ő Fel-

sége jelenlétében. A tartalékosok augusztus 28-án vonulnak be s szeptember 7-én a lefuvás és szeptember 8-án a leszerelés.

* **Kik akarnak honvédek lenni?** Nagyvárad városa tudvalevőleg 8 alapítványi helyet létesített a honvéd hadapród iskolánál. Az alapítványokat fokozatosan fogja a város lefizetni s így a helyeket is fokozatosan töltik be. Ez évben egy alapítványi helyet töltenek be smár kiírták rá a pályázatot, sőt két pályázó is van már. Az egyik *Winkler* Lajos községi polgári iskolai tanító fia: *Winkler* Szilárd, a másik pedig *Patti* Nagy Kálmán.

* **Egy kis statisztika a szociálizmusról.** A melyek sajtója van valamely ügynek, olyan az illető ügynek hatalma és befolyása. Nos, e tekintetben a szociálizmus sok helyen már közel van a döntő befolyás tetőpontjához, a néppel való rendelkezés nagy hatalmához. Németországban például van 43 napi 123 heti lapja a szociálizmusnak. Franciaországban 78 napi és heti lap áll rendelkezésére. Olaszországban szintén napi és heti lap összesen 33. Megjegyzendő, hogy az olasz szociális forradalom legerősebb kitörése Milanóban, Lombardia fővárosában volt. Ennek magyarázata az, hogy a szociálizmus Lombardiában legerősebb. A legutóbbi választásokkor 21,535 szavazattal rendelkezett. De folytassuk a szociális sajtó bemutatását. Dániában van 7 napi és 3 heti lapok. Svéd- és Norvégországban 2 napi és néhány heti lapok Ausztriában a szociálalista napi és heti lapok száma 65, Spanyolországban csak 7 heti. Magyarországon a szociálizmusnak három fajat lehet megkülönböztetni. Az iparos munkások szociálizmusa néhány városban van elterjedve, főleg Budapesten. Fővezetőjük Bécsből a híres dr. Adler. Tehát zsidó import. Megjegyzendő, hogy az iparos szocialisták nálunk két csoportra oszlanak: a a hazátlan internationalistákra és a hazához ragaszkodó nemzeti szociálalistaikra. A földmivelők szociálizmusa, ez magyar munka. Vezér *Várkonyi* István, a «Földmivelő» szerkesztője, a kit most Bécsben elfogtak. A harmadik ága a magyarországi szociálizmusnak a Tolstói-féle anarchikus szociálizmus, melyet *Schmit* Ödön lapja képvisel. Nevezetes, hogy a szociálizmus a lengyel nép közt mily hódításokat tett. Ausztriában, Németországban, Amerikában 150 lengyel szociálalista egyesület működik. Van lengyel szociálalista egyesület Zürichben, Párisban, Rio-Janeiróban, Lengyel szociálalista lap van 13, melyek nagy része Krakóban vagy Lembergben jelenik meg. (Cí faremo szocialisti? cz. röpirat alapján.)

* **Halálozás.** Mély részvétellel értesülünk egy derék nő haláláról. *Milibák* József nagyváradai polgár kedves neje Budapesten szombaton elhunyt. A derék asszony már évek óta veszélyes gyomorbetegségben szenvedett, hogy az operáció mellőzése lehetetlen volt. Két héttel ezelőtt a veres-kereszt egyesület kórházában megoperálták s állapota annyira javult, hogy már haza akart jönni. Éppen készült az utazásra, mikor hirtelen szívszélhűdés érte, amely rövid időn halálát okozta. A holttestet tegnap szállították Nagyváradra. A temetés ma, kedden reggel fél 9 órakor lesz a nagy-teleki-utcza háztól. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Milibák József mint férje, valamint fia *József*, testvérei *Remesics* Mária, *Réthy* Sándor és neje *Mandák* Irén gyermekeikkel, sógora *Mandák* Dezső, sógornője *Pályi* Ignátné, *Mandák* Ilona, férje és gyermekeivel, ugyszintén számos rokonok nevében mély fájdalommal tudatja szeretett nevének, a legjobb édes anyának, testvér sógornő és rokonnak *Milibák* Józsefné szül. *Remesics* Annának f. hó 21-én reggeli 8 órakor hosszas szenvedés után életének 48-ik, boldog házasságának 28-ik évében Budapesten történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai Nagyváradra szállíttatnak és f. hó 24-én délelőtt fél 9 órakor fog Nagyteleki utcza 517. sz. háznál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszen-

teltetni és a Szt. László templomban megtartandó gyászszennt mise áldozat bemutatása után az újvárosi róm. kath. temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztesség tételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1898. május 22. Áldás és béke poraira!

* **Pályázatok.** A helybeli városi járásbíró-ságnál egy aljegyzői állásra pályázat van kiírva. A pályázati határidő két hét. A törvényszék területén jelenleg nyolc t. jegyzői állás van üresedésben, amelyre végzett joghallgatók pályázhatnak.

* **A kis spanyol király.** Említettük annak idején, hogy a Madridban tartott demografiai és egészségügyi kongresszus magyar és osztrák tagjait külön kihallgatáson fogadta *Mária* *Krisztina* régens királynő. Másnapra a kongresszus összes tagjai fogadáson voltak a királyi palotában, a hol *XIII. Alfonzo* király is jelen volt. A kongresszus egy tagja most ezt mondja el a kis felségéről:

Alfonzo király e hónap 17-én mult 12 éves; van még két nővére, a 18-ikba járó *Mária de las Mercedes* infánsnő és a 15 éves *Mária Terézia* királyi hercegnő. A kis király a hadapród-iskola első évfolyamának minden czifraság hiján levő egyszerű egyenruháját viseli, csupán az aranygyapjas rend jelvénye van a nyakán. A mikor a kongresszus tagjait fogadta, ő is viselte a kongresszusi jelvényt. *Alfonzo* királyt professzorai a középiskolai tantárgyakból oktadják: hittan, latin, történet, földrajz, algebra, mértan, természettan. E spanyol nyelven tanított tárgyakhoz járul még a francia, angol és német, meg a zene. A tanítás délelőtt 8 és 9 óra közt kezdődik, három óra hosszúig tart, utána lovaglási gyakorlat következik. A délután hosszú sétával kezdődik; a királynő és három gyermeke négy öszvér vonta landeueren hajtát valahova a zöldbe, a hol aztán nagyot járnak. Következik egy kis pihenés azután folytatódik a tanítás, a mely rendszerint tornaórával végződik. A kis király nagyon eleven s nyitlenszerű; legszívesebben utleírásokat és háborus történeteket olvas. Különösen a katonaság érdekli és kedves játéka az, hogy külön erre berendezett szobában egy nagy asztalon ólomkatonákat állítgat föl s ezekkel aztán elgyakorlatozgat órákig. Mindig jó kedvű, kedves gyermek a kis király, a kinek nagy tehetsége van főleg idegen nyelvek tanulásához.

* **Elhunyt ügyvéd.** A nagyváradai ügyvédi karnak gyásza van: *Kövé* Sándor ügyvéd tegnap reggel meghalt. Már hosszabb idő óta súlyos beteg volt s halála megváltás volt szenvedéseitől. *Kövé* Sándor mint virilis tagja volt Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának. Különösen korábban tevékenyen munkálkodott a közügy terén. Temetése holnap, szerdán délelőtt 10 órakor lesz a kis-kut-utca háztól. A családi gyászjelentés a következő:

Alólirottak a legmélyebb fájdalommal tudatják a legjobb férj, apa, testvér s rokonnak taktakenézi *Kövé* Sándor ügyvéd, városi bizottsági tagnak 1898 május hó 23-án reggel 8 órakor hosszas szenvedés után életének 56-ik, boldog házasságának 13-ik évében történt gyászos kimúltát. A megboldogultnak földi maradványai f. hó 25-én délelőtt 10 órakor fognak Kis-Kut-utca 124. sz. saját házából a ref. egyház szertartása szerint a várad-olaszi-i temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztesség tételre az elhunyt rokonai, karársai, jóbarátai tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1898. május 23. Áldás és béke poraira! *Ella*, *Illonka* és *Árpádka* gyermekei. *Simonyi* Irén neje. *Kövé* Róza férj. *Gyöngyössy* Károlyné, *Kövé* Emilia, *Kövé* Paula, özv. *Kun* Mártonné testvérei.

* **Garay János szobra.** Szegzárd városában június 5-én lepezik le *Garay* János költő szobrát, melyet közadakozásból emeltek. A szobor *Szárnovszky* Ferencz szoborművész remek alkotása, aki jelenleg Szegzárdon tartózkodik, hogy az elkészült és föl is állított szobrot a

bizottságnak átadja. Az ünnepély rendezésére már megalakult a bizottság *Simontsits* Elemér, vármegyei főjegyző elnöke alatt. Az akadémiát, a Petőfi-társaságot, az Otthon irói kört, a Kisfaludy-társaságot meghívták s ezek küldöttei koszorút fognak beszéd kíséretében a szoborra helyezni. Az ünnepi beszédet a leleplezéskor *Rádkay* László országgyűlési képviselő fogja tartani, utána a szobor történetét *Fördös* Vilmos, a szobor bizottság elnöke mondja el, *Várady* Antal pedig elszavalja pályanyertes ódáját. A szoborleleplezésre *Perczel* Dezső miniszteren kívül a költő neje leányával, valamint a költő öccse, *Garay* Antal uradalmi főtiszt és a megyei közönség meg fog jelenni.

* **Eljegyzés.** *Szecsödy* Irént, *Szecsödy* József temesvári állami főreáliskolai rendes tanár bájos és művelt leányát a napokban jegyezte el *Jezerńický* László tengerész-tiszt.

* **Nevváltoztatás.** *Wallerstein* Adolf és gyermekei vezetéknévüket »Virányi«-ra, *Kautz* József és gyermekei »Köszegi«-re végül *Fischer* Márton »Fodor«-ra változtatták át.

* **Bosszúból gyujtogattak.** Rózsafalvi levelezőnk írja a következőket: Még márczius hó 28-án történt, hogy *Popovics* Miklós lelkészről az éj folyamán egy bűdön zsirt ellopottak. A tettesek a kerítésen másztak át és betörték a különben is lakatlan szoba aklakát, majd bemásztak és úgy emelték el a zsirral telt bűdönt. A csendőrség mindjárt másnap nyomozni kezdett és alapos gyanu okából kifolyólag letartóztatta *Bercse* Flórát és *Kondoros* Juont, ezt a két — különben sem jó hírnek örvendő — legényt. A két legény azonban konokul tagadt és éppen ezért szabadon is bcsátották őket. Ám ezek nem nyugodtak bele, hogy 3 napon át vallatták őket a csendőrök, hanem bosszút esküdtek *Popovics* Miklós ellen. Ebből kifolyólag azután e hó 16-án felgyújtották *Popovics* lelkész istállóját. A tűz, a mely esti 10 óra tájban ütött ki, porráhamvasztotta nemcsak az istállót, hanem a benne elhelyezett takarmánykészletet és a gazdasági eszközöket is. A sarvasmarhákat és a szomszédos épületeket csak óriási erőfeszítések árán tudták megmenteni a falubeliek az elpusztulástól. A kár mintegy 400 forintra rug. Ám a tettesek egyszer rajtavesztettek; mert a lelkész szomszédságában lakók látták őket az istálló körüli sompolyogni és látták azt is, midőn a tűz keletkezésekor elfutottak a színhelyről. Azonnal letartóztatták a két jómadarat, a kik hosszas csürés csayarás után beismertek mindent, a gyujtogatást is, meg a lopást is. Sőt beismerték a vallatás során, hogy a zsir lopást hármásban követték el. *Trimpe* Péter ottani lakossal tudniillik. Ezen vallomások után *Bercse* Flórát és *Kondoros* Juont megváltatták és bekísérték a tenkei kir. járásbiróság fogházába.

* **A sertés áldozata.** Gyuláról írják az alábbi borzalmas esetet: *Cerebenics* kispéli tanyai lakosnak hasonnevű négy éves fiacskája kedden reggel apja tanyáján őrizte a malacokat, miközben a szomszéd tanya tulajdonos *Bolyis* János nagyobb disznaja áttört a mesgyén és meglátta a k s fiu őrizte a malacokat. A fiu egy vesszővel elakarta verni a tolakodó disznót, de saját vesztére, mert az hirtelen a fiucskának rohant, azt kegyetlenül összemarta, fejbőrét egészen lehasította, egyik szemöldökét kitépte, kis hija, hogy szemgolyóját is ki nem harapta, azonkívül ahol csak érte, összemarengolta arezát, karját és pár másodperc alatt meg is ölte volna, ha a gyermek iszonyu jajkiáltásaira összefutott szomszédság a végső pillanatban ki nem szabadítja a dühös sertés bestialis marcangolásai alól. Az eszméletét veszített fiucskát bevitték a megyei köz-

korházba, ahol három orvos teljes két óra hosszán át varrta be iszonyu sebeit; a szerencsétlen gyermek annyi vért vesztett, hogy életben maradása még most is kétséges. A sertést, melynek a közeli tanyákon különben is dühöngő hire volt, lebunkózták és felboncolták megállapítandó, nem volt-e vesztett? a boncolás azonban vesztséget nem állapított meg.

A háború.

Budapest, május 23. (Saját tud. táv.) Gibraltárból sürgönyzik: Azt beszélnek, hogy a Cadiza előtt horgonyzó hajóraj a kubai vizekre megy.

Budapest, május 23. (Saját tud. táv.) A jövő héten Pauncefote angol nagykövet Davics kanadai tengerészeti miniszter és az Egyesült Államok hivatalnokai tanácskozni fognak a Kanada és az Egyesült Államok között függőben levő összes vitás kérdések rendezésére kötendő egyezmény előzetes feltételei felett.

Budapest, május 23. (Saját tud. táv.) New-Yorkból sürgönyzik: Jacksonvilleből érkezett távirat szerint f. hó 18-án egy 400 kubából álló expedíció nagy mennyiségű lőszerrel és 75 öszvérrel Tampa-ból Kubába indult.

Budapest, május 23. (Saját tud. táv.) Madridból távirják: A »Montserrat« parancsnoka ma este ide érkezett. Mintegy 800 ember, köztük számos tengerész, várta a pályaudvaron. Egy csoport élénk üdvözléssel fogadta a parancsnokot és kocsiját a belvárosba a hadügyminiszteriumig kísérte, a hol a parancsnok *Correa* tábornok a hadügyminiszternek átnyújtotta Blanco tábornok levelét.

Budapest, május 23. (Saj. tud. táv.) Havannából érkezett távirat jelenti: Két amerikai ágyunaszád megkísérlette a La Tabella kikötőjébe való bejutás kierőszerelését, a part mentén felállított csapatok azonban visszavonulásra kényszerítették.

Budapest, május 23. (Saját tud. táv.) Port au Princeből távirják: Curagavból ideérkezett németalföldi gőzhajó jelenti, hogy a spanyol hajóraj Curagavnál 300 tonna szénrel és 100 tonna élelmi szerrel rakodott meg. A hajórajnak állítólag kevés vagy éppen semmi szene és kevés élelmiszere volt.

TANÜGY.

Az óvodák rendezése.

Az óvodák rendezése ügyében kirendelt bizottság vasárnap délelőtt dr. Bulyovszky József polgármester elnök-le alatt gyűlést tartott, melyben a városi tanács tagjain kívül részt vettek dr. Sipos Árpád iskolaszéki elnök, Böszörményi Géza óvoda bizottsági elnök és Réz Mihály felügyelő igazgató.

Miként lapunkban már említve volt, a közoktatásügyi miniszter városunkban 10 minta óvodának felállítását tervezi, s a várostól csupán csak ezt kívánja, hogy az óvodák segélyezésére tervezett évi 6750 frtot valamint a katonavárosi óvoda fenntartására szánt összeget ajánlja fel a közoktatásügyi kormánynak olyképpen, hogy ezen összegeknek megfelelő tőkéből építsen fel 10 óvodát s tartsa is fel azokat, a többi szükségletéről az állam fog gondoskodni.

A bizottság a miniszter ajánlatát ezuttal beható tárgyalás alá vette, s elfogadta dr. Sipos Árpád indítványát, miszerint a várost 10 körzetre osztva mindenikben egy óvodát fog a miniszteri tantervnek megfelelően felépíteni, s a

mellett megvételre fogja ajánlani Eizele Etelka csillagvárosi, Vajna Gizella kis-kőfaragó-utcai (? Kőfaragó-utca és Perczes-utca közt) már meglévő óvodáit, miket csekély átalakítás mellett mint-óvodákként lehet felhasználni, felépíti továbbá Katonavároson a községi iskola telkén tervezett óvodáját, s ezenkívül még 7 óvodát épít fel; hármát Olasziban, egyet V.-Velenczén és 3-at Ujvároson s felhívja a háztulajdonosokat, hogy házladási ajánlataikat e hó végéig Komlóssy József gazdasági tanácsosnál szóval vagy írásban jelentsék be. Az óvodák felépítésére az értekezlet 110,000 frtot számít s kötelezi magát a külső javítási költségeket is viselni, míg a felszerelési, tűzbiztosítási, belső tisztántartási költségek az óvónők fizetésével együtt az államot terhelnék. E mellett a bizottság óhajtja, hogy a város által eddig segélyezett óvónők, miután hivatásuk gyakorlatában eddig kifogástalanok voltak, a jövőben is alkalmaztassanak óvónökkül s az iskolaszék ajánlata, a tanfelügyelőség előterjesztésére a kormány által ujonnan felállítandó óvodákhoz kineveztesse az addig is az iskolaszék és város által megszávozott évi 750 és 650 frt segélyben részesíttessenek.

Mint hogy a városnak is vannak telkei, hol óvodákat lehetne felépíteni, de továbbá mint hogy remélni lehet azt, hogy a szegényebb városrészekben olcsóbb telkekhez jutni, a bizottság azon meggyőződésben van, hogy a 110,000 frt telkek szerzése és óvodák felépítésére elegendő leend. A mi pedig azok külső fenntartását illetve az évi javításokat illeti, a bizottság határozottan kikötötte azt, hogy ezek tekintetében az iskolaszék fog rendelkezni, mivel által nagy költségmegtakarításokat vél elérhetni. Ugyanis a város által eszközölt építési és javítási munkálatok az egységi árakhoz mérten oly aránytalanul magasak, miként sokkal czélszerűbb és olcsóbb az épületeket háziilag javíttatni magán vállalkozók által, s ez által remélheti a bizottság, hogy 10 óvoda fenntartási költségéhez nem fog évenként nagyobb összeggel járulni, mint a menyit a 3% óvodai pótdónak megfelel.

Ezen értekezlet egy szűkebb körű bizottságot is küldött ki az ajánlatban hozandó házak megvétele s a mai meglévő óvodai épületek átalakítása felől a városi közgyűlésnek javaslatot tenni.

MULATSÁG.

A **Katholikus Kör** junialisa, mint értesülünk, közbenjött akadályok miatt néhány nappal később lesz megtartva, mintsem azt eredetileg tervezték. Junius 4-én ugyanis kántorbőjt van s így nem ezen a napon, hanem **junius 15-én** lesz a **Katholikus Kör** junialisa. Ennek közlése mellett tudatjuk a **Katholikus Kör** vigalmi bizottságának tagjaival, hogy ma délután 6 órakor **Imrik** Gusztáv elnöke alatt gyűlés lesz, a melyen a rendezendő junialis tárgyában megbeszélést tartanak, miért is elnök ez uton is felkéri a bizottsági tagokat, hogy minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

SZINHÁZ.

Madarász.

Zeller kedves zenéjü operettje kevésbé telt ház előtt látott újból napvilágot tegnap este. *Széky* Irén (Mária, választó fejedelmné) kissé elsielve, kissé takarékosan énekelte a fülbemászó keringőket.

Még inkább *Perényi* Margit, a kinek sok helyütt érthetetlen a szöveg kiejtése; játéka otthonos, néhol azonban kissé tulszabad volt. A postás *Milka* belépőjéért azonban méltán tapsolták meg nyílt színen. *Kassai* (Ádám madarász) elég jó sikerrel birkozott meg a magas tételű bariton áriákkal, de szagatott az éneke, mert rossz helyen vesz majd mindig lélegzetet. *Kaskó* és *Laskó* (Ró-

zsahegyi és Leövey) kitűnő alakításukért bőven rászolgáltak a sok tapsra, a miből ugyancsak kijutott nekik tegnap este.

Vendrey (Csörsz báró) diskrét komikus volt és jól énekelt; ugyanígy K. Árpási Kata (Adelinda) is, kis szerepében Miklósi Margit (Jutka csaposleány) ügyeskedett. Mezey (Szaniszló) jobban is énekelt már de ilyen szegletesen még aligha mozgott. Szinpadon is elkelve ám egy kis elevenség. Karok jók összjáték kevésbé; zene túl lármás, diszletek szépek voltak.

—i.

A vasárnapi két előadás. Zsufolt ház nézte végig mindkét előadást. A délutáni zóna előadás, *Peleskei notarius* különösen az ifjúságot vonzotta nagyszámban a színházba. Vége-hossza nem volt a derűtségek. — Este ugyancsak nagy sikerrel került színre másodszer az *Ördög mátkája*. Az előadás megint jó és összévágó volt. Ugyanazok szereplők ugyanazon dolgokban jeleskedtek, mint multkor. Ki is jutott a tapsból bőven; a tele ház ugyan nem fukarkodott a zajos tetszés nyilváníttással.

Műsor változás. Az e hére megállapított műsor közbejött akadályok miatt akként változik meg, hogy szerdán *Boccacció* helyett *Négy évszak*, csütörtökön pedig *Vasgyáros* helyett *Katona dolog* kerül színre.

Négy évszak Hevesi és Hetényi e kedves idyljei, — a mely a budapesti Nemzeti színházban állandóan műsoron van, holnap szerdán kerül bemutatásra, a főbb szerepekben Baróthi L., Marosi A., Miklósi J., Solti H. Pataki, Odri, Szentgyörgyi és Vendrei-vel.

Heti műsor.

Kedd: A császár ezredese. 1-ször.
Szerda: Négy évszak.
Csütörtök: Katona dolog.
Péntek: Kukta kisasszony. 1-ször.
Szombat: Kukta kisasszony 2-ször.
Vasárnap: d. u. Robinson.
* este Kukta kisasszony. 3-szor.

SPORT.

Czellövészet. A polgári lövöldében f. hó 15., 19. és 22-én tartott lövészeteken kilövetett 940 lövés 574 találóban 3533 körrel és 160 taraczk (büller) lövéssel.

Szeget lőtt Török László 99 fokkal. Tizenkettős közt lőttek Tötök László ötöt, Tóth Ferencz négyet, Mezey Mihály és ifj. Rimler Károly három-háromat, Kunz Gusztáv kettőt és Aufrich Alajos egyet.

Tizenegyes kört lőttek: Kunz Gusztáv és Török László 4—4, Aufricht Alajos és Tóth Ferencz 2—2, ifj. Rimler Károly 1.

Díjakat nyertek mélylövészekre: Az arany díjat Török László, az ezüst díjakat Kunz Gusztáv és Tóth Ferencz nyerték.

Körlövészekre: Arany díjat Török László, ifj. Rimler Károly és Tóth Ferencz pedig az ezüst díjakat nyerték.

A budapesti löversenyek. A most folyó budapesti löversenyeken megyénkből b. *Königswarter* Herman istállója is képviselve van és pedig kiváló eredménnyel. A két éves nyeretlenek eladóversenyén b. *Königswarter* Herman »Csárdás«-a nyerte az első díjat.

EGYESÜLETEK.

A réti népkör közgyűlése. A réti népkör vasárnap d. u. 3 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését. Mintán elnök az ülést megnyitotta, felolvasták az évi jelentéseket a amiből kitűnik, hogy a körnek jelenleg 359 rendes és 10 pártoló tagja van.

Az elmúlt esztendőben az összes bevétel 1448 frt 30 kr. volt míg a kiadás 1329 frt

30 kr. Így tehát az egyletnek 119 frt készpénze van.

Ezen kívül van az egyletnek külön szegény alapja, melyből időnként szegény gyermekeket ruház fel. Így már ez évben is a husvéti ünnepekre 6 szegény fiut ruházot fel.

A jelentések felolvasása után az üresedésben levő tisztviselelő és választmányi taghelyeket töltötték be.

Miután mindkét jegyző lemondott állásáról, Balogh Károly volt II. jegyző helyébe Kemenszky Bertalan egyhangulag megválasztott. Magyary Jenő jegyző lemondását pedig többszöri tiltakozása dacára nem fogadták el. A II. gazdának Hönigberger Lajos, pénztárnoknak Horváth Ferencz, könyvtárnoknak Bohaisek Vincze választmányi tagoknak pedig Schadeberg Béla és Gulyás Gyula urak lettek egyhangulag megválasztva.

Végül pedig Ujházy Antal alelnöknek a számadási felmentvényt megadták, mire a közgyűlés 4 óra után véget ért.

Igazságszolgáltatás.

Falusi pletykák. Husvétra viradóra a mestergerendára akasztva találták Ráczkevény Gráner János öreg molnárt. Fialtal felesége könyek között mondotta el a szomszédoknak, hogy jó öregje öngyilkos lett. A falusi nép előtt azonban gyanus volt a dolog, mert Gráner János öreg ember volt, a felesége meg fiatal kikapós menyecske. Azt beszéltek egymás között, hogy a menyecske ölte meg a szegény öregét s csak azután akasztatta szeretőjével a mestergerendára, hogy olyan szinezete legyen a dolognak, mintha Gráner János maga kereste volna a halált. Tudomást vett a szállingó hírekről a hatóság is s nyomozást indított, ennek során oly terhelő gyanuok merültek fel Gráner Jánosé ellen, hogy a csendőrség letartóztatta. A pestvidéki kir. törvényszék utasítására vizsgálat indult meg, ez azonban semmi ferhelt nem tudott felmutatni, minek folytán Gráner Jánosé ellen a vizsgálatot beszüntették s a napokban szabadlábra helyezték.

A nagyváradai kir. tábla elintézt ügyei.

Polgári tanács.

Előadó: *Dr. Marienescu Athanáz.*

805. Kubányi Johanna — Reményi Béla. — h. hagyva.

805. Kállai Juliánna — Barabás József — rendelet.

815. Freund Rozália — Lengyel Frigyes — h. hagyva.

830. Karcz Ágoes — Asztai Imre — helyben hagyva.

831. Béres Róza — Nagy József — helyben hagyva.

957. Balogh Zltaon — Volfart Aranka — megvált.

Előadó: *Fráter Imre.*

717. Tar Péter — Bócz Onucz s. t. — h. hagyva.

718. Hoffmann József — Fischer Márton — h. hagyva.

745. Özv. Nagy Andrásné — Nagy Sándor — h. hagyva.

1018. Dr. Pap István — Kiss József — h. hagyva.

797. Litsmann József — Nokora Aurél s. t. — h. hagyva.

798. Rodzevics Józsefné — Rodzevics József — h. hagyva.

922. Péter Erzsébet — Sz. Tóth Péterné — megvált.

1022 Reusz Henrik herczeg Ütményi Mária nyilvántartás.

Előadó: *Dr. Járossy Károly.*

1032. Ifj. K. Muntján Juon — Kürti Istvánné — részben megváltoztatva.

1011. Böttger János — Deutsch Albert — h. hagyva.

1012. Jakab E. csőd ügye — részben megváltoztatva.

Előadó: *Dr. Gedeon László.*

995. Zsung Simon tkvi. ügye — visszautasítva

927. Grósz Mór — Pank Lázár — rendelet.
1003. Horváth Zsuzsanna — Kádár Jánosné — helybenhagyva.

1013. Özv. Kabai Sándorné — Biró Istvánné — megváltoztatva.

1014. K. Tarsoly Mihály — K. Tarsoly István — rendelet.

1039. Tóth József — Padurán Vaszalíné — megváltoztatva.

REGÉNY-CSARNOK.

6.

Egy napi házasság.

Emil Hünzelintől. Francziából fordította: Stella.

— Most a Louvrebba megyünk, onnan Luxembourgba svégre a Notre Dameba, — mond a nő. A délelőtt még felségesebb vala az együtt töltött estnél.

André nem vala egyoldalú ember. Széles tudással bámulatosan kifejtett szemléllő képességgel bírt.

Nem volt azok közül való, kik művésztükön túl nem látnak. Plátónak hódoló híve volt, de kivüle más nagyokat is meglátott. Minden út, mely művészetéhez vezetett s megközelíthető volt előtte.

A székesegyház, a zene, a képek, a költemények, neki mind elmondták titkaikat, de nem csak a magukét, hanem szerzőikét is. E titkok: érzelem, jellem, gondolkozásmód; s mindez észleleteket röviden, de ékesszólással tudta előadni.

Blanche hallgatta őt az egész lelkével, finom érzékkel s kitűnő ítélő tehetséggel bírt, nem volt elfogult még imádtottjával szemben sem, de André tudása, ékesszólása meglepte.

A Notre Dameba érkeztek. Közel az oltárhoz megrészegetve a felszálló tömjéntől, meghatva a környezők áhítatótól, s megilletődve a felhangzó zsolozsmáktól, André egy hirtelen jött sugallattól megkapatva, megragadta a nő karját.

— Maradj örökre nálam, velem, — sugogá, — mérhetlen, gyöngéd könyörgő hangon.

Blanche összehorzdadt, sápadt lett akár a viasz, sokáig küzdött a feltödulő érzelmek ellen, mig végre száraz, reszkető ajakkal mondá:

— Lehetetlen. Könyörgök Önnek, ne ismételje e borzasztó kérést.

— Kimentek a templomból, a toronyóra 12 mutatott, a nő elkiáltta magát: »A nap elmúlt!«

Nem is bucsuzott, hisz az o'y szomorú dolog! Ráborult, megesókolta ajkait, egy erszényt nyomott a kezébe s a reá váró kocsiba ugrott, fejét elfordította, szeméit könnyzárpor homályosítá el.

Mindez oly hirtelen, oly váratlanul történt, hogy mire André meglepetéséből felocsudott a nő már eltűnt szeméi elől. Követni akarta, rendőr után nézett, ki elrabolt kincsét visszahozza. de tekintete a fekete bőr tárczára esett, s aztán mást gondolt.

Lassan nyitá azt fel, benne egy levél volt a következő tartalommal:

»Felséges nap volt az, melyet Önnel tölték barátom, megvagyok elégedve. Fölért egy egész étellel. Istentelenség volna a sorstól számomra többet kérni. 10 évi munka szorgalom, kitartásom gyümölese volt e hódolatom nyilvánulása, melylyel Önnek s magamuak egyaránt tartoztam. Önnek köszönhetem életem ez egy napig tartó boldogságát. Imádom Önt érte, s áldom örökre. Most visszavonulok síromba. Bizom Önben, hogy eltiokolandja nevem és viselkedésemét és nem fogja zavarni Mártha testvér a Szt. József de Cligui zárdabeli apácza nyugalmat.«

André a Notre Dame rostélyához támaszkodott, újra meg újra olvasá a levelet. Keblét végtelen fájdalom, lelkifurdalás marcangolta.

— Te sirsz, — mond hirtelen egy öreg kartársa — kijöve a templomból.

— Lehet.

— Merről fú a szél?

— Ne kérdezd, eszembe jutott valami.
 — Nem vagy éhes? Reggelizzünk együtt.
 Mikor André visszatért lakására, a visszafojtott fájdalom teljes erővel tört ki belőle. Ő igazi művész volt, nem fukarkodott semmivel. Többször körüljárta műtermét, melynek minden zuga az ő itt létéről beszélt, minden tárgy ezt kiáltá feléje: »Egyedül« s ő szomorúan ismétlé a néma kiáltást.

(Vége.)

TAVIRATOK.

A magyar delegátusok ülése.

Budapest, május 23. (Saj. tud. táv.)
 A magyar delegátusok a tengerészeti költségvetést megszavazták.

Hódoló felirat Ó Felségének.

Bécs, május 23. (Saját tud. távirata.)
 A bécsi orvosi kamara egyhangulag elhatározta, hogy Ó Felségének uralkodói jubileuma alkalmából hódoló feliratot nyújt át.

Bejelentett harc.

Bécs, május 23. (Saját tud. táv.)
 Az osztrák delegátusok mai ülésén a külügyi tárcza tárgyalásánál Lueger pártja a kiegyezés ellen késhegyig menő harcot jelentettek be, azon esetre, ha Magyarország nem hoz áldozatokat.

Tüntető lövészegetlet.

Budapest, május 23. (Saját tud. táv.)
 A budapesti polgári lövészegetlet elhatározta, hogy nem megy az osztrákok által a császári jubileumra rendezendő lövészegetletre.

Ismét a Zola-pörről.

Budapest, május 23. (Saját tud. táv.)
 Ma kezdődött volna Versaillesben a Zola-pör tárgyalása, de Labori semmisségi panasza folytán a tárgyalást elhalasztották. Zolát kifütyölték. »Megölöm a gazembert!« kiáltással Esterházy Zola kocsija után futott egy ólmos bottal a kezében. A rendőrök Esterházyt megfogták.

A francziaországi választások.

Budapest, május 23. (Saját tud. távira.)
 Párisból sügönyzik: Eddig 177 pótválasztás eredménye ismeretes. Megválasztottak 66 szabadelvű-, haladópartit és raliállat, 61 radikális 38 szocialistát és 10 monarchistát. A mérsekelt republikánusok és a realisták 30 kerületet vesztek és 14-et nyertek. Minthogy az első választáson 10 kerületet nyertek, így csak 6 mandátumot vesztek. A radikálisok 18 kerületet vesztek és 20-at nyertek, a szocialisták 9-et vesztek és 16-ot nyertek, a monarchisták pedig 3-at vesztek és 10-et nyertek.

Visszautasított államtitkári állás.

Budapest, május 23. (Saját tud. táv.)
 A Reuter-ügynökség jelenti Pretoriából, hogy Fischer Ábrahám visszautasította a délafrikai köztársaság részéről felajánlott államtitkári állást.

Bhowanipuri zavargások.

Budapest, május 23. (Saj. tud. táv.)
 Kalkuttából jelentik: Bhowanipur külvárosban a zavargások tegnap két óra hosszát tartottak. A zavargók, mintegy két-

ezren, sok embert bántalmaztak. A benschülött teherhordóknak és más benschülötteknek, akiket mára behívtak volt, megtiltották, hogy gyűlést tartsanak és a rendőrség széteszlatta a tömeget.

Bánya égés.

Budapest, május 23. (Saj. tud. táv.)
 Dortmundból jelentik: A »Zollern« bányában történt égésről részletek nem érkeztek, az a hír azonban megerősítést nyer, hogy az illető telepeken alkalmazott 45 bányász mind elveszett. A tűz keletkezésének okát még nem tudják.

A belga választások.

Budapest, május 23. (Saját tud. táv.)
 Brüsszélből távirják: A szenátusból és a kamarából kiváló tagok helyeinek betöltésére megejtett mai választások rendben folytak le. Gentben és Alostban nagy többséggel a katolikusokat, Charleroiiban és Monsban pedig a szocialistákat ismét megválasztották. Huyban az egyesült liberálisokat és szocialistákat választották meg. Tournayban a szenátusba egy katolikus helyébe egy szabadelvű jutott be. Lütichben, Veviersben, Thurinben, Soignilsben és Varenneten pótválasztások lesznek katolikusok és szocialisták között, Tournayban pedig katolikusok és liberálisok között. Begerem, de Brüyn és de Smet de Nayer minisztereket újból megválasztották.

KÖZGAZDASÁG.

Marharakodó Nagy-Bajomban. A püspökladány--füzesgyarmati h. é. vasut értesítette Bihar megye alispánját, hogy Nagy-Bajom községben a vasut-állomásmnál marharakodót épített.

Fogyasztási szövetkezetek mérlegei. A magyar királyi államvasutak alkalmazottai fogyasztási szövetkezte az 1897-ben 139.619 forint 13 krnyi befizetett üzletrésszel működött s ezzel 14.537 frt 17 krnyi nyereséget ért el. A tagok száma 1897 december 31-én 11143 volt. 1897-ben belépett 2422 tag 2965 üzletrésszel, a régi tagok közül további üzletrészekel számszerint 1981-el hozzájárultak 551-en kiléptek 1284-en 1685 üzletrésszel, felmondottak 100-an 165 üzletrészt. A szövetkezetet márczius 27-én délután 4 órakor tartotta közgyűlést.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatőzsde.

Készáru buzában az irányzat gyenge volt.

Határidők.

Budapest, márcz. 23	
Buza őszre	10.27
Buza tavaszra	13.49
Tengeri	5.63
Rozs őszre	7.69
Zab őszre	5.99

Értéktőzsde.

Az irányzat szilárd.

Budapest, márcz. 23.	
Déli vasut	78.—
Rimamurányi	254.—
Magyar jelzalog	253.—
Magyar leszámítoló	258.—
Iparbank	107.—
Budapest közuti	387.1/2
Kereskedelmi bank	14.17
Salgótarjáni	620.—
Waggon-kölcson	244.—
Villamos vasut	272.1/2

Bécs, márcz. 23.

Az irányzat szilárd.

Osztr. hitel	858.3/4
Magyar hitel	392.1/2
Allamvasut	359.1/2
Birodalmi márka	58.85

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. márcz 23-án.

Magyar aranyjárdék 4%	120.75
Magyar koronajárdék	99.—
Magyar vasuti kölcson aranyban 4 1/2%	119.—
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	100.25
Magyar vasuti államkötvény 1878-ból	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.75
Italmérsi joz megváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon föld tehermentesítési kötvény	97.70
Magyar nyaremény sorsjegy-kölcson	157.50
Tiszazabályozási és szegedi sorsjegy kölcson	139.25
Osztrák áradék papirban	101.75
Osztrák járadék züstben	101.75
Osztrák járadék aranyban	121.—
Osztrák korona járadék	101.75
1860. Osztrák államsorsjegyek	121.—
Osztrák magyar bankrészvény	101.75
Magyar hitelbankrészvény	142.50
Osztrák hitelintézeti részvény	190.—
Pá is vista	359.—
20 márkás arany	355.90
Német birodalmi márka	954.—
London viste	58.85
Páris vista	47.65
20 márkás arany	11.78

SZERKESZTŐI POSTA.

H. B. Helyben. Készséggel igazítjuk helyre, hogy szombaton a joghallgatók majálisán nem Tóth Margit, hanem Tóth Mariska volt jelen.

NAGYVÁRADAI SZINKÖR.

Evadbrlet 19. szám. Kisbrlet 18. szám.
 Páros. Páratlan.

Ma kedden, 1898. május 24-én

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

ELŐSZÖR:

A császár ezredese.

Színmű 6 képben. Irta: Georges Ohnet.

Személyek:

Requebrune gróf, ezredes	E. Kovács Gyula.
Henri de Rembert báró	Tompá Kálmán.
Moigneville gróf	Bartos Gyula.
Verandias marquis kapitány	Odry Árpád.
Réval marquise	Laczkó Aranka.
Emilienne) unokahugai	Szilágyi Berta.
Thérèse)	Hatala Györgyike.
Deborah, mulatnö, cselédjök	Perényi Anna.
Rouquin, rendörkém	Pataki Béla.
Zsábrák, öreg katona	Szentgyörgyi I.
D' Escongis) kapitányok	Heltai N.
De Villaremée)	Váradi M.
Mortier	Rózsahegy Kálmán.
Savaly	Török K.
Fouché, otrantói herceg	Janovics Jenő.
Roment	Leövey Leo.
Lamperiere	Szabó D.
Foudras, rendörbirtos	Nyárai Antal.
Rémy, Moigneville titkára	Vendrei Ferencz.

Helyarak mint rendesen.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, szerdán, 1898. május 25-én:
 brletfolyamban.

A négy évszak.

Drámai idyll 4 felvonásban.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Alkalmi bevásárlási forrás a BÉRMÁLÁSRA.

Mint czélszerű és hasznos ajándék tárgyakat ajánlom ez alkalomra különös gonddal összeállított óra és ékszer áruimat igen jutányos áron.

SZILÁGYI GÉZA,
 óras—ékszerész,

Kossuth- (Sas)-u. elején.

